

IBDIS
Ministerul Educației

We know
books

art Klett

Tudora Pițilă
Cleopatra Mihăilescu
Camelia Coman

Arte vizuale și abilități practice

Clasa a III-a

3

- 1. Explorarea de mesaje exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte**
  - 1.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare
  - 1.2. Diferențierea caracteristicilor elementelor de limbaj plastic (nuanțe, tonuri, forme) în medii înconjurător și în imagini
  - 1.3. Manifestarea receptivității față de mesajele exprimate prin limbaj vizual

- 2. Realizarea de creații funcționale și/sau estetice folosind materiale și tehnici adecvate**
  - 2.1. Utilizarea în contexte variate a materialelor în funcție de proprietăți ale acestora și de tehnici de lucru adecvate
  - 2.2. Realizarea de creații funcționale în diverse tehnici pe diferite suporturi (hârtie, confecții textile, ceramică, sticlă etc.)
  - 2.3. Valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice
  - 2.4. Modificarea expresiei plastice inițiale prin remodelare
  - 2.5. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, chinestezică

Cuprins

We know
books

Recapitulare. Evaluare inițială.

Impresii colorate din vacanță 8

Unitatea 1. Arta cu oglindă

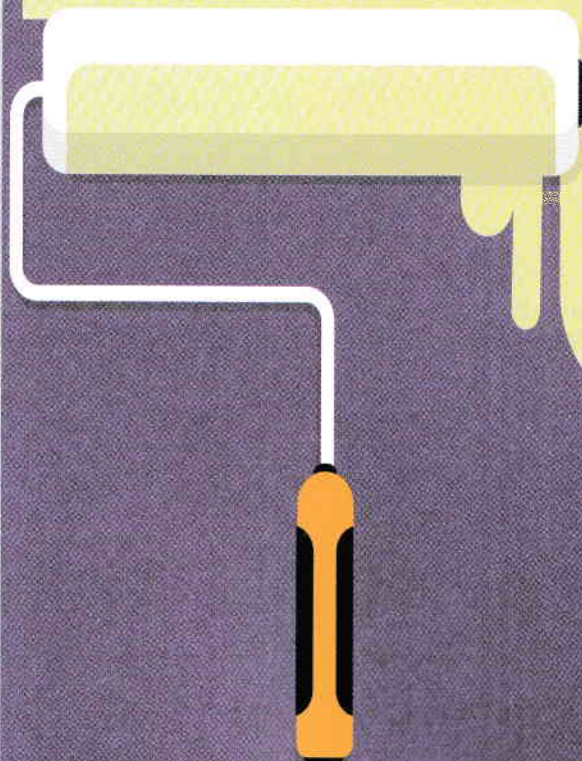
1. Arta. Simplu și frumos. Despre artă	10
2. Glasul imaginilor. Comunicarea prin imagini	12
3. Micii artiști. Colajul	14
Recapitulare	16
Evaluare	17
Nicolae Grigorescu – pictor al satului românesc	18

Unitatea 2. Fantezii

1. Poezia punctelor. Punctul – element de limbaj plastic	20
2. Dansul liniilor. Linia – element de limbaj plastic.	22
3. Lumini și umbre. Desen în creion. Hașurarea	24
Recapitulare	26
Evaluare	27
Ștefan Luchian – „Poetul plastic al florilor“	28

Unitatea 3. Sărbători de iarnă

1. O seară de iarnă. Decolorarea cu pic	30
2. Obiceiuri de iarnă. Podoabe pentru pom	32
3. La colindat. Masca. Decupare	34

Recapitulare	36
Evaluare	37
Bucuria Crăciunului – Investigație	38

Unitatea 4. Joc și culoare

1. Copilăria în culori. Culori principale (primare) și culori secundare (binare) . . .	40
2. Universul culorilor. Culori calde și culori reci.	42
3. Jocuri și jucării. Tehnica origami	44
Recapitulare	46
Evaluare	47
Povestea curcubeului	48

Unitatea 5. Vine primăvara

1. Veselie în culori. Forme și nuanțe. Forma spontană, forma elaborată	50
2. Mărțișoare cu noroc. Tehnica quilling	52
3. Animale vesele. Jocul Tangram	54
Recapitulare.	56
Evaluare	57
Povestea jocului Tangram	58

Unitatea 6. Tradiții și obiceiuri

1. Semnul de carte. Cusături. Împletituri	60
2. Ouă de Paște. Modelaj din plastilină.	62
3. Vasul meu de lut. Modelaj din lut	64
Recapitulare.	66
Evaluare	67
Constantin Brâncuși – „Poet al formelor cioplite“	68

Unitatea 7. Pământul – planeta albastră

1. Cosmosul. Tonuri și nonculori. Griuri.	70
2. Viața pe Pământ. Realizarea unei fotografii	72
Recapitulare.	74
Evaluare	75
Muzeul Național de Artă al României	76

Unitatea 8. Din lumea poveștilor

1. Cei trei purceluși. Macheta unei case	78
2. Personaje și obiecte din povești. Jucării din materiale reciclabile	80
3. Micul croitor. Croire și coasere. Articole de vestimentație. Accesorii.	82
Recapitulare.	84
Evaluare	85
Micul ecologist – Investigație	86

<i>Recapitulare finală . . . . .</i>	<i>87</i>
--------------------------------------	-----------

<i>Evaluare finală. . . . .</i>	<i>88</i>
---------------------------------	-----------

Unitatea

Arta ca oglindă

1. Arta. Simplu și frumos. Despre artă
2. Glasul imaginilor. Comunicarea prin imagini
3. Micii artiști. Colajul

Recapitulare

Evaluare

Nicolae Grigorescu – pictor al satului românesc

Nicolae Grigorescu, *Fete lucrând la poartă*. 1885

Descoperă

- **Arta** este o formă de exprimare creatoare a omului. Obiectele create transmit emoții și ne înfrumusețează viața.
- Arta se întâlnește în *pictură, grafică, sculptură, arhitectură, muzică, teatru, cinematografie, literatură, radio, televiziune.*
- **Pictura** este socotită „regina artelor“, deoarece, prin forme colorate, redă realitatea înconjurătoare în imagini, dar poate da viață și unor lumi imaginare, fantastice. Cu ajutorul picturii se pot realiza peisaje, portrete, compoziții cu natură statică și altele.
- Arta ne ajută să ne exprimăm, să ne descoperim și să ne dezvoltăm.
- Pentru a te putea bucura deplin de artă trebuie să înveți să o privești.

Vas grecesc

Documentar

Vizionează filmul documentar „Constantin Brâncuși. Coloana sau lecția despre infinit“ și vei afla o mulțime de lucruri despre unul dintre cei mai importanți artiști români.

Privește

Constantin Brâncuși, Masa tăcerii

Costume populare

Mănăstirea Voroneț

Nicolae Grigorescu, Țărancă din Muscel, 1874

- Ce reprezintă fiecare imagine?
- Ce simți la vederea lor?
- Care îți place mai mult?
- Cum se numesc autorii lor?
- Cu ce tip de muzică ai asocia fiecare imagine?

Cuvinte-cheie:

- artă
- pictură
- sculptură

Discută

Discutați despre locurile unde puteți întâlni arta: în muzee, parcuri, expoziții, albume de artă, case memoriale, obiective turistice etc.

Creează

Activitate independentă

- Realizează o pictură, inspirându-te din lucrarea prezentată alături.
- Stabilește-ți culorile și tehnicile de lucru pe care le vei folosi.
- Urmărește *etapele de lucru* prezentate:
  1. alegerea culorilor și a tehnicilor de lucru, schițarea desenului, realizarea fondului;
  2. pictarea formelor mari;
  3. pictarea detaliilor și finalizarea lucrării.

Nicolae Tonitza,
Fata pădurarului, 1926

- Dă un titlu semnificativ lucrării tale și semnează-te.
- La final, prezintă-ți lucrarea în fața colegilor și spune ce parte ți-a plăcut mai mult să realizezi.
- Compară reproducerea ta cu originalul.
- Care crezi că este punctul forte al lucrării tale?

Curiozități

- Majoritatea pictorilor sunt stângaci.
- În perioada romanilor, statuile aveau capetele detașabile, pentru a fi înlocuite în cazul în care se deteriorau.
- Numele întreg al pictorului Pablo Picasso conține 23 de cuvinte.

Cap de statuie romană,
din marmură

Portofoliu

Aduceți la ora de *Arte vizuale și abilități practice* broșuri, pliante, albume de artă. Schimbați-le între voi, astfel încât să puteți vedea cât mai multe. Căutați pe internet lucrările care v-au impresionat și printați trei dintre ele.

Descoperă

- **Imaginea** a fost un mijloc de comunicare încă din cele mai vechi timpuri, când oamenii realizau diferite desene/picturi pe stânci sau pe pereții peșterilor (picturi rupestre) prin care transmiteau mesaje. Apoi oamenii au inventat scrisul, iar tehnicile picturii și sculpturii s-au dezvoltat. Mai târziu a apărut și **fotografia** – o imagine care redă realitatea în mod exact.
- Există anumite **imagini-simbol**, care sunt recunoscute în toată lumea și care pretutindeni indică, de exemplu, spitalul, metroul, o farmacie, anumite reguli.
- În zilele noastre, oamenii transmit mesaje în legătură cu anumite produse, locuri, activități, prin imagini ce apar în **broșuri, reclame, afișe, pliante, videoclipuri**, cu scopul de a le face cunoscute.
- De cele mai multe ori, „imaginile vorbesc singure“. Ele transmit bucurie, tristețe, uimire etc. Tot ele ne ajută să înțelegem mai bine ceea ce învățăm.

Privește

Pictură rupestră

Simbol farmacie

Fotografie

Afiș publicitar

Manuscris

Documentar

Vizionează, pe YouTube, filmul documentar „Maeștri ai artei vizuale românești și poveștile lor – Nicolae Tonitza“. Ce emoții îți transmit picturile lui Tonitza?

Nicolae Tonitza,
Trandafiri sălbatici

- Unde putem vedea imagini foarte vechi din trecutul omenirii?
- Care ți se pare a fi cea mai veche imagine dintre cele de mai sus? Dar cea mai nouă?
- La ce crezi că se face reclamă în afiș?
- Ce fel de emoții pot transmite imaginile?

Cuvinte-cheie:

- imagine
- fotografie
- imagini-simbol
- pictură rupestră

Discută

Alege orice imagine dorești (fotografie, pictură, desen etc.) și încearcă să faci o listă cu mesajele pe care le-ar putea transmite. Discută cu colegii tăi pe marginea citatului „O imagine face cât o mie de cuvinte“.

Creează

Activitate pe grupe

- Realizați un afiș publicitar, prin care să promovați un produs, un eveniment școlar sau un loc turistic.

Materiale necesare: o coală mare, diverse imagini, carioci, creioane colorate, markere, lipici.

- Urmăriți etapele de lucru prezentate:

1. selectarea imaginilor necesare, semnificative pentru subiectul afișului;
2. poziționarea și lipirea imaginilor pe coală;
3. scrierea/colorarea unor mesaje sugestive;
4. sublinierea, îngroșarea titlurilor și a cuvintelor-cheie.

- Prezentați colegilor afișele realizate.
- Argumentați alegerea fiecărui element al afișului.
- Discutați afișele realizate de fiecare grupă. **Appreciați ideile și efortul** depus de colegii voștri.
- Amintiți-vă câteva afișe publicitare întâlnite **pe străzile din jurul școlii**. Cum sunt acestea realizate?

Joc

Recunoaște următoarele imagini-simbol, căutând în cărți sau pe internet:

- indicatoare rutiere și de avertizare;

- steaguri.

Completează lista cu alte zece astfel de imagini-simbol, fă schimb de liste cu un coleg și încearcă să recunoști cât mai multe dintre cele propuse de el.

Curiozități

Când privești pentru prima oară o imagine, vezi un anumit aspect. Încearcă să privești în profunzime sau să o privești din alt unghi și vei descoperi întotdeauna ceva nou.

Giuseppe Archimboldo, *Vara*, 1573

Descoperă

- **Colajul** este o tehnică ce constă în compunerea unui tablou prin lipirea de materiale diverse, cu scopul de a obține un efect deosebit.
- Prin îmbinarea armonioasă a unor elemente obișnuite, articole din ziar, poze și picturi, se pot realiza lucrări cu mesaje noi, care transmit diferite emoții și idei.
- Colajele pot fi realizate prin tehnici diverse: *tehnica ruperii hârtiei*, *tăierea liberă*, *conturarea și decuparea după contur*, *decuparea cu o foarfecă cu model*, *lipirea*.
- **Tehnicile moderne** de realizare a colajului sunt *decupajul* și *fotomontajul*. *Decupajul* constă în lipirea elementelor unei picturi pe un obiect care poate fi apoi lăcuit. *Fotomontajul* constă în lipirea mai multor fotografii/părți din fotografii pentru a crea lucrări noi.

Documentar

Geta Brătescu (1926 – 2018) a fost un important artist plastic român. Vizualizează, pe YouTube, filmul numit „Geta Brătescu” și vei vedea o multitudine de colaje, cu diverse materiale, ale acestei artiste.

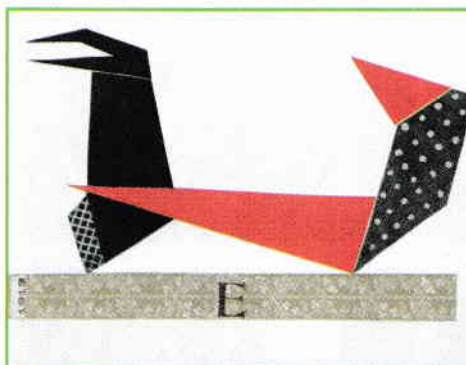
Privește

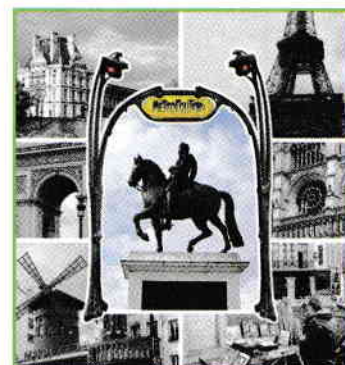
Juan Gris, *Masa muzicianului*, 1914

Colaj din reviste

Geta Brătescu, o parte din lucrarea *Teatrul formelor*, 2011

Fotomontaj

- Care imagine te atrage cel mai mult dintre cele prezentate? De ce?
- Prin ce tehnici crezi că au fost realizate lucrările? Ai identificat una comună?
- Ce fel de materiale crezi că s-au folosit?
- Dacă ai putea adăuga ceva într-o lucrare, ce anume ar fi?

Cuvinte-cheie:

- colaj
- decupaj
- fotomontaj

Discută

Discută cu colegii tăi despre regiunea în care locuiești. Dacă ar trebui să faci un colaj de prezentare turistică, ce construcții reprezentative ați include? Ce puteți spune despre vestimentația și obiceiurile locale? Ce tehnică modernă de colaj ați folosi?